

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F.J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 277. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg10-shoot-idm140342679704848/facsimile.pdf> (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

NOTER

- (1657) af den tjekkiske Pædagog Johan Comenius. - *fast*, næsten. - *fære ilde*, abortere. - *Præsumtion*, Antagelse.
- S. 106. *en vis Helgen*, Hellig Anders. - *Perspectivar*, Kikkerter. - *Vortex*, lat. Hvirvel. - *befattes*, indbefattes. - *underholder*, holder i Live. - *Charron*, Pierre (1591-1603), fransk Filosof. Citatet, som er udskrevet af Bayles Dict., Artikel Simonide, Note G, er fra Skriftet Om de tre Sandheder (I. Bog, Kap. 5) (1593).
- S. 107. *manieres*, lattes. - *efter Rigueur*, strengt; bogstaveligt. - *Expeditent*, Udvej. - *Vacuum*, Tomrum. - *nogenledes*, næsten.
- S. 108. *subsistere*, eksistere. - *anseer*, tager Hensyn til.
- S. 109. *Missionen*, se Note til S. 64. - *Entretiens*, fr. Underholdning, Samtaler. - *Tolderen*, Lukas 18, 13.
- S. 110. *Qvi etc.* Den som har Trang til meget, er stadig i Trang, selv om han er nok saa rig. Den som er tilfreds med lidt er i al sin Fattigdom rig. - *Væstand*, Vestand, ulykkelig Tilstand. - *skikker sig derudi*, finder sig i det. - *slet*, almindeligt. - *Lysander*, (d. 395 f. Kr.), spartansk Feltherre. - *Hiloterne*, Heloterne, Spartas Underklasse og Livegne. - *Agasilaos*, Konge af Sparta 397-62 f. Kr. - *Pittacus*, Pittakos (6. Aarh. f. Kr.), Tyran i Mytillene; en af de 7 Vise. Der er muligvis Tale om en simplificeret Erindring om hans Brev til Kresos hos Diogenes Laertios I, 4, 81. - *en moderne Philosophus*, Montaigne I. Bog, Kapitlet: At ondt og godt for en stor Del beror paa vor egen Opfattelse. - *heder det*, hos den romerske Historiekriver Sallust, De repub. ornanda I, 1.
- S. 111. *Epictetus*, Epiktet (o. 100 e. Kr.), græsk Filosof; i hans »Haandbog« Kap. 10. Holberg citerer det efter ovennævnte Kapitel hos Montaigne. - *Seneca*, i De providentia 4, 4. - *Avida etc.*, lat. Dyden er begærlig efter Fæde.
- S. 112. *indskrænket*, indespærret. - *Commoditeter*, Behageligheder. - *exponeret*, udsat for. - *Vindovn*, alm. Trækovn, modsat Blæggrovn. - *rangerede*, stillet op. - *Seneca*, Epist. 74, 4. - *skiller sig ved*, giver fra sig.
- S. 113. *Quisquis etc.*, det lat. Mundheld betyder: den der elsker en Frø anser Frøen for en Diana. - *besværgede*, besværede. - *Inclination*, Tilbojelighed. - *Seqvere naturam*, Se Note til S. 164.
- S. 114. *A force etc.*, fr. ved (saa voldsomt) at elske mig, gør du mig ulykkelig.
- S. 115. *Octroy*, Bemyndigelse. - *Speiekumme*, Skyllskaal. - *Nabuchodonosor*, den babyloniske Kong Nebukadnezar (605-562) er bl. a. kendt som en stor Byggherre.
- S. 116. *Apicius*, Lækkermund, efter en Person af dette Navn fra Kejsers Tiberius' Tid. - *Bilem etc.* Med Rette har Kritikerens